

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ IN MEMORIAM

ΑΡΧΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ 2026, 43(2):151–152
ARCHIVES OF HELLENIC MEDICINE 2026, 43(2):151–152

Ο Φώτης Παυλάτος και η δικιά του ΙΘΑΚΗ

Ο Κεφαλλονίτης ιατρός, Καθηγητής, Δάσκαλος, Φώτης Παυλάτος στα νεανικά του χρόνια ασχολήθηκε και με την ποίηση. Φθάνει στην Αθήνα, ως ευπατρίδης της Ιατρικής, και στο «Λαϊκό» Νοσοκομείο συνταιριάζει το δίδυμο Λογοτεχνία-Ιατρική. Ασχολείται ιδιαίτερα με την Ενδοκρινολογία, ενώ ενδιαφέρεται επίσης και για το περιβάλλον και για τις σημαντικές ανακαλύψεις και προόδους της επιστήμης, την Τεχνητή Νοημοσύνη, όπως με το μόριο Higs. Η ανακάλυψη της ινσουλίνης και η θεραπεία του σακχαρώδους διαβήτη συνιστούν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για το ερευνητικό πεδίο του Παυλάτου. Στο «Λαϊκό» Νοσοκομείο τιτλοφορείται χαρισματικός Πανεπιστημιακός Δάσκαλος. Θεωρεί όμως τις

γνώσεις του στην Ενδοκρινολογία ανεπαρκείς και αρχίζει τη μετεκπαίδευσή του στην Καλιφόρνια. Αγάπησε τη χώρα αυτή και τον αγάπησαν φίλοι και συνάδελφοί του. Απόδειξη η συχνή αλληλογραφία μαζί τους μέχρι τα τελευταία χρόνια της ζωής του. Ο ερευνητικός του ζήλος κορυφώνεται όταν διαπιστώνει την αναστολή της παραγωγής της κορτιζόνης μετά από χορήγηση δεξαμεθαζόνης. Η δοκιμασία αυτή αναφέρεται έκτοτε ακόμη και στα τελευταία ενδοκρινολογικά συνέδρια ως “Pavlatos test”. Η Ευρωπαϊκή Εταιρεία Ενδοκρινολογίας τον τίμησε με το βραβείο της για την αναφερόμενη εργασία του με το Pavlatos test.

Ο Παυλάτος συγκέντρωνε το triplex της τέχνης, το triplex της γνώσης και το triplex της ανθρωπιάς. Συμπερασματικά, η Λογοτεχνία συναντούσε την Ιατρική. Η Ακαδημαϊκός ποιήτρια Κική Δημουλά είχε συχνή αλληλογραφία με τον Φώτη και εξέφραζε με τα πιο θερμά λόγια τον θαυμασμό της για την ποιητική του απόδοση.

Το ενδιαφέρον του Παυλάτου για το έργο του Ιπποκράτη ήταν ατελείωτο και έγραφε «ποιος σκότωσε τον Ιπποκράτη;». Η άγνοια και το μειωμένο ενδιαφέρον των νέων για το έργο του Ιπποκράτη τού προξενούσε έντονη θλίψη και απογοήτευση.

Το εκδοθέν βιβλίο ποιημάτων του με τον τίτλο «το ταξίδι της ζωής μου» περιέχει 293 ποιήματα με περιεχόμενα: στιγμές διαλογισμού, ερωτικά, περιβάλλον και αφιερώματα. Τα εν λόγω ποιήματα έτυχαν πανελλήνιας αναγνώρισης.

Ακρόπολη '88

Παγκόσμια Εκδήλωση για την Ειρήνη

*Το μάρμαρό σου
Λευκό περιστέρι της Ειρήνης
Οι αρμοί σου
Στεριωμένοι μ' ανθρώπινη αλυσίδα.
Το πνεύμα σου
σύμβολο ακατάλυτο της ύπαρξής μας
Και η κραυγή σου
προσταγή στη φωτιά και στον άνεμο.
Ύμνος στον ύμνο το τραγούδι μας
Ωδή στην Ωδή η προσευχή μας.*

Το ποίημα αυτό το απήγγειλε στις 8 Αυγούστου 1988 από τον Βράχο της Ακρόπολης η αξέχαστη ηθοποιός Αλέκα Κατσέλη, στην Παγκόσμια Εκδήλωση που έγινε για την Ειρήνη «Εκκληση στην Ακρόπολη».

Συνοπτικά, ο Παυλάτος ήταν Επιστήμονας, Ιατροφιλόσοφος, τέλειος Άνθρωπος και σεβαστός ως Ιατρός.

Θεωρώντας αγάπη και ευτυχία το γεγονός ότι συμπορευτήκαμε για περισσότερο από μισό αιώνα με αγάπη και εκτίμηση, τους τελευταίους μήνες εξέφραζε το παράπονο της μοναξιάς του και μου έλεγε ότι είμαι τυχερός που έχω έναν άγγελο στη ζωή μου.

Έτσι τελειώνει η ΙΘΑΚΗ του Φώτη Παυλάτου και τώρα ας είναι ελαφρύ το Κεφαλλονίτικο χρώμα που τον σκεπάζει.

Εμείς θα τον θυμόμαστε πάντα!

Η παρούσα αναφορά αποτελεί έναν ελάχιστο φόρο τιμής στη μνήμη του Φώτη Παυλάτου, ενός εξέχοντος Επιστήμονα και Ανθρώπου με βαθιά ανθρωπιστική προσφορά. Μέσα από προσωπικές αναμνήσεις, μαρτυρίες και στιγμές που σημάδεψαν τη ζωή του επιχειρούμε να φωτίσουμε το έργο και τον χαρακτήρα του, αναδεικνύοντας την πνευματική και την κοινωνική του παρακαταθήκη. Η αφήγηση αυτή φιλοδοξεί να μεταφέρει το ήθος, το πάθος και την αγάπη με τα οποία πορεύτηκε, αφήνοντας ανεξίτηλο το αποτύπωμά του στις καρδιές όσων τον γνώρισαν.

Φαίδων Κακλαμάνης

Ομότιμος Καθηγητής Ιατρικής Σχολής,
Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
e-mail: liakaklamani@gmail.com